

Konečne sa otepluje...

deti lúskajú prvý hrach a pochutnávajú si na čerešniach a jahodách. Vytiahli sme opalovacie krémy, krátke nohavice, hračky do piesku aj protikliešťové spreje.

Deti v škole ešte vylepšujú známky a my, rodičia, hľadáme na internete, kam by sme išli na dovolenku. Niekam, kde bude dobre celej rodine – voda pre rodinu, slnko pre mamu, chládkov pre deti, reštaurácia pre otecka. Toto letné, dovolenkové číslo časopisu chceme práve preto venovať projektu Únie materských centier – **Vstúpte s dieťaťom**, v ktorom oceňujeme tých, ktorí vytvárajú podmienky priateľské k deťom a rodinám na Slovensku. Pri výbere dovolenky sa inšpirujte našimi zariadeniami ocenenými certifikátom „Zariadenie priateľské k deťom a rodinám“, v ktorých prihliadajú na potreby rodičov a detí a v ktorých sa snúbi ústretovosť, vnímavosť, ľudskosť a kvalita.

Únia materských centier a 44 miest na Slovensku má úspešne za sebou Míľu pre mamu a my sa, samozrejme, poohliadneme za opäť rekordným ročníkom. V rozhovore vám predstavíme Mila Suchomela a Klaudiu Guzovú a čím ich zaujala súhlasníka spoločnej oslavy Dňa matiek.

Príspevky z materských a rodinných centier z celého Slovenska vás nielen informujú, ale aj inšpirujú. Ani cez leto viaceré z nich nezaháľajú a pripravujú cestu rozprávkovým lesom, letný tábor, prípravu na škôlku. Plánujú pokosiť, upratať, zohnať dobrovoľníkov, peniaze, vymalovať... K letu však patrí predovšetkým oddych.

Želáme vám spokojne strávený čas s rodinou. Vychutnajte si tieto spoločné chvíle a nezabudnite ľahý čas s deťmi.

Soňa Holíková
koordinátorka kampane **Vstúpte s dieťaťom**

Obsah

ÚMC – kampane, projekty, ...	4
Vstúpte s dieťaťom / <i>S. Holíková</i> Míľa pre mamu / <i>K. Králiková</i>	
Rozhovor s ...	8
Klaudiu Guzovou a Milom Suchomelom / <i>K. Králiková</i>	
Mozaika centier	11
<i>Z. Jursová Zacharová, K. Jurkáčková,</i> <i>V. Kulichová, B. Bíleková</i>	
Okenko pre samosprávu	14
Podpora MC Blišky zo strany obce je potrebná / <i>M. Lukáčová</i> Starostovaniu sa oddal naplno / <i>M. Tokarčíková</i>	
Právna poradňa	16
Chystáte sa do práce? / <i>A. Langerová</i>	
Rodina v centre pozornosti	17
Rešpektujte matky / <i>D. Bielešová</i>	
Dilemy rodičov	18
Očkovanie ÁNO – NIE / <i>E. Černá</i>	
Téma pod drobnohľadom odborníka	20
Porucha pozornosti a hyperaktivita / <i>P. Slašťanová</i>	
Ekonomická poradňa	22
Materské a rodinné centrá – súčasť tretieho sektora na Slovensku / <i>B. Bíleková</i>	
Sociálna poradňa	24
Rodičovský príspevok od 1. 1. 2011 / <i>S. Holíková</i>	
Príbehy rodičov	25
Vstúpte s dieťaťom ... na úrad / <i>E. Černá</i>	

ČASOPIS MATERSKÉ CENTRÁ, ISSN 1338-3531 • náklad 600 ks • vydáva Únia Materských Centier, o.z., www.materskecentra.sk, Čulenova 5, 811 09 Bratislava • Registrovaný na MK SR – EV 2952/09 • umc@materskecentra.sk • **Šéfredaktorka:** Dušana Bielešová • **Vedúca redaktorka vydania:** Soňa Holíková • **Inzercia:** Beáta Bíleková • **Foto obálka:** archív ÚMC • Grafická úprava a tlač: REPROservis Liptovský Mikuláš

Bau3Mex
...na dobrých základoch

VSTÚPTE S DIEŤAŤOM

Projekt „Vstúpte s dieťaťom“ vznikol na základe skúseností rodičov s malými deťmi, ktorí boli konfrontovaní s ignorovaním ich objektívnych potrieb i s bariérami vstúpiť do zariadenia s kočíkom. Prípady, kedy majitelia umiestnili na vchodové dvere informáciu, že „do zariadenia je vstup s kočíkom zakázaný“, sú už ojedinelé.

Foto: M. Vašička

V roku 2003 prišla ÚMC s myšlienkou oceňovania zariadení prihliadajúcich na špecifické potreby rodín s deťmi. **Zámerom** projektu je dosiahnuť prirodzenú ústretovosť, profesionálnejšie správanie jednotlivcov a skupín k rodinám s deťmi a prispieť k odstráneniu fyzických, psychických bariér, k vytváraniu spoločnosti priateľskej k rodinám s deťmi v čo najširšom ponímaní. Zohľadňovanie ich potrieb by malo byť súčasťou spoločenského, podnikateľského myslenia.

CIELE PROJEKTU

Projekt „Vstúpte s dieťaťom“ má dlhodobý charakter. Zariadenia hodnotia priamo rodičia, ktorí po dobrej skúsenosti nám o nej napíšu. V súčasnosti nás kontaktujú aj samotné zariadenia, ktoré sa profilujú ako ústretové rodine.

vené certifikáty aj s hodnotením. Najdôležitejšia zmena je vytvorenie priestoru pre hviezdčky, aby boli stravovacie a ubytovacie zariadenie **motivované k zlepšovaniu služieb**. Zariadenia, ktoré spĺňajú povinné kritériá pre svoju kategóriu, získajú **certifikát „Zariadenie priateľské k deťom a rodinám“** a nálepku s logom projektu. Týmto spôsobom informujú verejnosť, že sa zaviazali dlhodobo poskytovať kvalitné služby pre rodiny

Foto: archív ÚMC

OCEŇUJEME KVALITU

Väčšina zariadení začína aj končí detskou stoličkou, maximálne mini detským kútikom. Od roku 2011 udeľujeme vymo-

s deťmi. Všetky ocenené zariadenia sú uvedené na webovej stránke:

www.materskecentra.sk

Vstúpte s dieťaťom

- ✓ informuje o poslaní materstva, rodičovstva,
- ✓ poukazuje na nevyhnutnosť uznania práv rodín,
- ✓ identifikuje špecifické potreby rodín deťmi,
- ✓ analyzuje súčasný stav vytvárania podmienok pre rodiny,
- ✓ vedie k cieľnému správaniu, k vytváraniu podmienok prijateľných pre našu cieľovú skupinu,
- ✓ prispieva k zlepšeniu kvality poskytovaných služieb,
- ✓ vychováva k ústretovosti, k profesionálnejšiemu správaniu k rodinám,
- ✓ vedie ku kritickému posudzovaniu situácií, k aktívnejšiemu záujmu o vstupovanie do rozhodovania,
- ✓ učí definovať požiadavky a presadiť ich do praxe,
- ✓ poukazuje na nevyhnutnosť spolupráce subjektov s dôrazom na aktivity komunitného rozvoja,
- ✓ oceňuje tých, ktorí vytvárajú prostredie pre rodičov a deti, prihliadajú osobitne na ich potreby,
- ✓ v stratégii svojho podnikania navrhuje opatrenia na zlepšenie postavenia rodín.

Foto: archív ÚMC

CHCEME:

- podnietiť k aktívnejšiemu správaniu vo vzťahu ku kvalite poskytovaných služieb,
- vzbudiť záujem o regionálne dianie, zapojiť rodiny s deťmi do života komunity,
- definovať potreby rodín s malými deťmi a presadiť ich záujmy v praxi,
- mediálnymi výstupmi scitliviť verejnosť v téme diskriminácie rodín,
- prispieť k odstráneniu bariér, ktorým rodičia s malými deťmi denne čelia.

Foto: archív ÚMC

„Stupne priateľskosti“ – UBYTOVACIE ZARIADENIA

1. stupeň

- prorodinná atmosféra,
- bezbariérovosť,
- ústretový personál,
- nefajčiarske prostredie,
- detská stolička.

2. stupeň – ako v 1. +

- detská postieľka,
- rodinné zľavy,
- detský kútik,
- detské menu,
- dojčiaci kútik.

3. stupeň – ako v 1., 2. +

- vonkajšie ihrisko,
- priestor na odkladanie kočíka,
- prebaľovací pult,

Foto: Archív ÚMC

- detské príbory, poháre, nápoje,
- zapožičiavanie Babyphone, nočníka, resp. redukciu na WC, vaničky,
- diétne stravovanie,
- požičiavanie bicyklov, lyží, spoločenských hier.

4. stupeň – ako v 1., 2., 3. +

- opatrovateľská služba,
- bazén pre deti,
- vnútorné ihrisko.

5. stupeň – ako v 1., 2., 3., 4. +

- sauna pre deti,
- zorganizovanie programu pre celú rodinu.

Foto: Archív ÚMC

„Stupne priateľskosti“ – STRAVOVACIE ZARIADENIA

1. stupeň

- prorodinná atmosféra,
- bezbariérovosť,
- ústretový personál,
- nefajčiarske prostredie,
- detská stolička,
- detské menu.

2. stupeň – ako v 1. +

- detské príbory, nápoje, poháre.

3. stupeň – ako v 1., 2. +

- detský kútik,
- priestor na odkladanie kočíka.

4. stupeň – ako v 1., 2., 3. +

- diétne stravovanie,
- prebaľovací pult,
- dojčiaci kútik.

5. stupeň – ako v 1., 2., 3., 4. +

- vonkajšie ihrisko.

Foto: Lenka Kostolanská, archív ÚMC

Foto: archív MC Vranov nad Topľou

Únia materských centier ďakuje Nadácii Pontis, jej darcovskému portálu Dobrá krajina a všetkým dobrým ľuďom za finančnú podporu projektu **Vstúpte s dieťaťom.**

Strany 4 – 6 pripravila
PhDr. Soňa Holíková

Míľa pre mamu s rekordnou účasťou

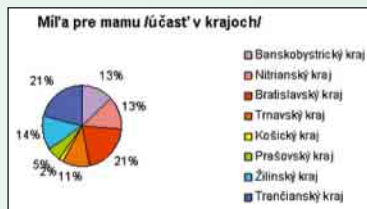
8. ročník najväčšej oslavy Dňa matiek pripravila v máji Únia materských centier v spolupráci s materskými/rodinnými centrami a sympatizantmi. Podujatie Míľa pre mamu sa konalo na 44 miestach

po celom Slovensku.

Tradičná oslava sa niesla v príjemnej rodinnej atmosfére.

Materské centrá pripravili pre účastníkov

súťaže, hry i pútavý program na pódiách. Symbolickou milovou prechádzkou účastníci vyjadрили úctu svojej mame i všetkým mamám na Slovensku.

7. mája 2011 prešlo míľou pre mamu spolu 19.484 registrovaných účastníkov na Slovensku. Celoslovensky rekord bol prekonaný (r. 2010 – 17.210 ľudí).

Míľa pre mamu v Bratislave bola plná noviniek

ÚMC organizovala podujatie MPM v Bratislave na námestí Eurovea Galleria. Nad podujatím prijal záštitu primátor Bratislavy Milan Ftáčnik.

Účastníci mohli získať milový preukaz s fotkou. Deti si mohli zažiť skvelú Mickey a Minnie disco. Dospelí sa tešili na vystúpenie známych osobností. Nechýbala ani módna prehliadka. V stánkoch materských centier deti zdobili medovníkových mackov, hrali sa s ekoplastelínou.

Únia materských centier ďakuje partnerom za podporu podujatia Míľa pre mamu 2011.

Bratislavský samosprávny kraj
Časopis Mama a ja
Eurocord Slovakia
Eurovea Galleria
Heuréka evolution
Magistrát hl. m. SR
Palma, a. s.
Portál kedykam.sk
Portál rodinka.sk
Portál umenienapredaj.sk

Predajňa Vnímavé hračky
Pro Staff
Rádio Jemné Melódie
Repro Servis
Slovakia Online
TIPOS, a. s.
Úrad vlády SR
Vodax, a. s.
Wuestenrot poisťovňa, a. s.
Wuestenrot stavebná sporiteľňa, a. s.

Veľké poďakovanie vyjadruje Únia materských centier zástupkyňiam materských a rodinných centier, sympatizantom a dobrovoľníkom Únie materských centier.

Text: Katarína Králiková
Foto: Martin Vašečka,
Lenka Kostolanská,
Jana Bovanová

Klaudia Guzová, moderátorka TV JOJ, rádia FM

Milo Suchomel, saxofonista

...sú nadšení pre kvalitu v živote i v hudbe.

❓ Ako ste boli vychovávaní?

Klaudia: Ako staršia dcéra, ktorá má mladšieho brata. Rodičia nás podporovali. Mama nás chránila. Niekoľko rokov nám tajila, že je vážne chorá. Chcela, aby sme boli samostatní, verili vo vlastne schopnosti. V tom nám išla príkladom.

Milo: Ja som prežil veľmi krásne detstvo. Maminy súrodenci sa pravidelne stretávali, takže bratrance, sesternice mi boli ako súrodenci. Od mala mi vštepovali rodinnú súdržnosť. Rodičia ma vychovávali s láskou a veľkou trpezlivosťou pri mojich vyčítaniach :-). Pravidelne ma viedli k viere v Boha. Bol som vychovávaný ako kresťan.

❓ Aký je Tvoj najkrajší zážitok z detstva?

Klaudia: Keď otec so susedom robili Mikuláša. Chodili v osemposchodovom činžiaku s malým elektrickým klavírom a spievali koledy po bytoch.

Milo: ...keď mi naši doniesli psíka jazvečika. Následne som si zaobstaral škrečka, vodnú korytnačku, kanárika, korelu, papagájov, akváriové rybičky, teraz v dome máme mačku Monu.

❓ Kto Ťa viedol k umeniu?

Klaudia: ...prvýkrát som vystúpila v rozprávke, ktorú som si vymyslela. S bratom a kámoškami z paneláku sme ušili kostýmy, vyrobili scénu, kulisy,

vytlačili vstupenky a hrali pre rodičov detí, ktoré v rozprávke účinkovali. Mala som 10 rokov, bolo to úžasné, mali sme veľký úspech.

Milo: K hudbe ma viedli rodičia. Otec počúval jazz, blues, soul. Mama hrala na harmoniku, založila rodinný súbor.

❓ Čo bolo pre Tvoju mamu pri výchove Teba najťažšie?

Klaudia: Nevieam, keby som mohla, opýtala by som sa jej, ale počujem, ako z mi z neba hovorí: „Kajuška, mám z teba radosť, ty a Danko /môj brat/ ste môj život.“

Milo: To že som všetko chcel a bol som schopný sa v obchode hodiť na zem a plakať, kričať, až mi to mama nakoniec kúpila. :)))

❓ Akú hudbu počúvaš?

Klaudia: Počúvam Jazz. Hudbu, ktorú komponuje Milo, brazílske bossanova, veľmi sa mi páči portugalčina v pesničkách a rada som počúvala program Word music v jednom slovenskom rádiu s Robom Gregorom.

Milo: Počúvam hudbu, ktorá mi niečo dáva. V komerčných rádiách sa rozrastá neprofesionálna hudba ako burina. Je to veľká škoda pre duchovný a intelligenčný vývoj človeka. Najradšej by som poprosil záhradníka, aby tu burinu vykopal, spálil a zasaдил ušľachtilé rastliny, dreviny. Keď som smutný počúvam rad rómske smutné piesne a sladký v prevedení M. Jacksona, W. Houston a hlavne jazzové balady v inetrpretácii Stan Getza, Milesa Davisa, Benyho Golsona, Dextera Gordona a samozrejme vážnu hudbu, hlavne Mozartove requiem a symfónie od Gustava Mahlera. Pri dobrej nálade počúvam napr. rumunský rómsky folklor, jazz, funky, Wondra, Mozarta, vynikajúceho amerického saxofonistu Bill Evansa, i môjho najobľúbenejšieho saxofonistu Benyho Golsona, ďalej brazílske bossa nova, atď.

Foto: Lenka Kostolanská

❓ Čo Ťa motivovalo podporiť podujatie Mil'a pre mamu?

Klaudia: Na tejto akcii som pochopila, že pripraviť niečo tak príjemné, veľké, s hlbokým poslanstvom dokáže len mate-

detský svet & intertoys

5. ROČNÍK VÝSTAVY POTRIEB PRE DETI, DETSKEJ MÓDY,
HRAČIEK, DETSKEJ LITERATÚRY A ŠKOLSKÝCH POTRIEB

27. – 28. 8. 2011

EXPO CENTER a.s.
Pod Sokolicami 43, 911 01 Trenčín, SR
tel./fax: +421-32-743 23 88, mobil: +421-905-55 11 27
e-mail: durisova@expocenter.sk
www.expocenter.sk

EXPO CENTER
TRENČÍN

MC Budatko, Bratislava–Petržalka

Dňa 22.mája 2011 sa už štvrtý krát konala v Petržalke medzi Veľkým a Malým Dražiakom Prechádzka začarovaným lesom. Organizovalo ju MC Budatko pri príležitosti osláv jeho štvrtých narodenín. O 16.30 sa stretlo pri Detskom športovisku pri Veľkom Draždiaku množstvo rodín – mamičiek, babičiek, oteckov, dedkov a detí od útleho veku až do 10 rokov, aby v malých skupinkách prešli začarovaným lesom. 140 ľudí – 77 detí a 73 rodičov putovalo rozprávkami a snažili sa splniť náročné úlohy.

Po lovení rybičiek s vodníkom, pasovaní sa s levmi, odpovedaní na

všetečné otázky u víly, zbieraní ovocia u červenej čiapočky, pretahovaní sa lanom s pirátom, či naháňaní s čertom, si deti a rodičia oddýchli pri príjemnom ohníku na Ohnisku pri Malom Draždiaku.

Oteckovia a mamičky pomohli deťom opiecť si špekáčky. Keď boli bruška plné, pusy masné a rúčky krásne špinavé, zatancovali sme si a privolali tak Divadielko MaKiLe. Pani Kika zahrála deťom rozprávku o Vidličke Aničke a o tom, ako je dôležité mať kamaráta. Na záver pripravilo MC Budatko pre všetkých krásnu tombolu plnú zaujímavých cien – knížiek z produkcie MC Budatko o učení sa cu-

dzieh jazykov, mamičkami maľovaného motýľa, šatku, DVD k výuke cudzích jazykov pre deti. Najviac sa tešili z výhry prvej ceny vstupeniek do Aqua City Poprad.

A keďže si v MC Budatko vážime prírodu, posledným bodom programu bola súťaž o zbieranie odpadkov. Pár minút bolo ohnisko vyčistené a upratané, odpadky roztriedené na plasty, papier a komunál. Veríme, že sme takto spríjemnili mnohým večer, rozdalí radosť, vylúdlí úsmevy a dôstojne oslávili narodeniny.

Všetkým rodinám ďakujeme, ďakujeme všetkým dobrovoľníkom a mamičkám/otekom z MC Budatko, všetkým členkám, ktoré počas štyroch rokov pomáhali pri fungovaní a zveľaďovaní nášho Materského centra Budatko a samozrejme aj pánovi Starostovi, ktorý nad celým podujatím prevzal záštitu.

**Mgr. Zlatica
Jursová Zacharová,
MC Budatko, Bratislava**

Foto: archív MC Budatko

je medzinárodná ochranná známka. Výhradným držiteľom práv k ich užívaniu na území Slovenska je Fórum donorov.

do 31. októbra 2011 pošlite darcovskú SMS na tel. č. **877**

v tvare: DMS(medzera)MAMA

a podporte Úniu materských centier

Cena Darcovskej SMS správy je 1 €/30 Sk. Viac informácií na www.darcovskasms.sk

Miľa pre mamu v MC Kvetok Rohožník

V sobotu 7. 5. vystúpením folklórneho súboru Bazalíčka MC Kvetok v Rohožníku odštartovalo 4.ročník podujatia MPM. Za krásneho slnečného dňa bol pripravený kultúrno-zábavný program.

Vystúpili Mažoretky, tanečná skupina Saltarika z Malaciek, speváčka Laura Blechová a 5 ročný Miško Augustovič. Latinsko – americké tance predstavila Dominika Danihelová s partnerom Petrom Vaškocom. Účinkujúci m ďakujeme za príjemný kultúrny zážitok. Počas programu slávnostne odovzdal ku Dňu matiek kytičky členkám Kvetka pán starosta Peter Švaral a pán farár obce Rohožník.

O občerstvenie sa postarali členky MC v spolupráci s Reštauráciou Najbach. Deti sa mohli vybláznit na úžasnom Sunar hrade a trampolíne, kreslili a chytali sa rybičky z bazéna pod dozorom členky Mirky a bolo pre

nich pripravené maľovanie na tvár v Avon stánku. Skúsené kozmetičky poradili mamičkám ako postupovať pri rôznych problémoch s pletou. Míľový pochod začal o 16:00 slávnostným prestrihnutím pásky pánom starostom **Petrom Švaralom**.

Spestrením pochodu bola zastávka, na ktorej sme rozdávali jogurty Hami. Členky MC veľmi pekne ďakujú sponzorom, ktorí sa postarali o príjemné spestrenie podujatia. Je úžasné, že v tejto hektickej dobe sa nájdu spoločnosti, ktoré sú

ochotné prispieť k tomu, aby Deň matiek bol niečím výnimočný.

Ďakujeme!!!!

Ing. Katarína Jurkáčková
Štatutárka MC Kvetok
Rohožník

Foto: archív MC Rohožník

1. ročník Mile pre mamu vo Vranove nad Topľou

Na prvý ročník MPM sme čakali 5 rokov. Na internete som si vyhľadala, čo a ako v iných centrách, v iných krajinách. Vylepili sme 80 plagátov, hľadali piesne o mame. Zabezpečili sme Zumbu s Adelkou, sponzorský skákací hrad od pána Miroslava Kašubjaka, maľovanie na tváričky, ozvučenie, stoly, stoličky. Anička Kaščáková s mamičkou urobili 300 krepových ruží namočených vo vosku ako darček pre mamu. Najviac prípravy

Foto: archív MC Vranov nad Topľou

sme venovali tvorivým dielňam. Vierka Ragančíková odliala 100ks sadrových zvieratiek, Lucia Janová zhotovila 2 dva rybníčky na chytenie rybičiek pomocou udíc s magnetkami. Monika mala na starosti nadpisy k stanovištiam, kúpili sme 12l mlieka na súťaž pre ockov, naukladali sadrové, sololitové obrázky do kra-

Foto: archív MC Rohožník

bíc na prezentáciu výrobkov. Balónmi sme zdobili bránu nad štartom. Katka požičala veľikánsky vozík z číňaku i nákupný vozík.

Ráno ma prebudilo slniečko a ja celá radostná s predsavzatím urobiť v meste najkrajšiu oslavu Dňa matiek a ich deťom pekné popoludnie plné hier a zábavy, som vyskočila v ústrety dobrodružstvu. O 15.00 hod sa spustil lejak, od rána víchor nabral na takej intenzite, že som neverila, že je máj a mívové slniečko sa ukrylo za mraky. Stromy sa ohýbali k zemi a moje srdce plakalo. Davidko Kacvinský predniesol mamičkám modlitbu pre ma-

mičku a všetky mamy dostali božtek. Danielka s Miškom prestrihli štartovaciu pásku, prešli sme symbolickú míľu, rozdali ružičky. Najstaršou milničkou bola moja 73 ročná mamka, registrovali sa i dievčatká dvojčičky a najmladší účastníček mal 6 mesiacov.

Zaregistrovalo sa 123 účastníkov a po nahlásení ich ešte prešlo trať 45. Z celého srdca ďakujem mamkám, ktoré neváhali a prišli aj s drobcami ukázať celému svetu, že dážd a víchor sú to najmenšie, čo ich v živote trápi, dobrovoľníkom za ochotné srdcia, pracovníč-

Foto: archív MC Vranov nad Topľou

kam za obetavosť a námahu.

Veľmi sa teším na MDD i piknik v Lesíku, ale aj na Míľu 2012. Matka predsa zvládne nezvládnuteľné a vie sa popasovať s kadečím. Že je milujúcou bytosťou so vznešeným duchom, o tom svedčí aj naša MÍĽA.

MVDr. Viera Kulichová
MC Slniečko,
Vranov nad Topľou

Akadémie praktického rodičovstva v Materskom centre Stonožka – Košice

Okrem pravidelných aktivít zameraných na zmysluplné trávenie voľného času detí do 3 rokov a ich rodičov sme v MC Stonožka – Košice v šk. roku 2010 – 2011 ponúkli rodičom možnosť absolvovať 30 hodinový kurz Únie materských centier akreditovaný Ministerstvom školstva „Ako rozumieť svojim deťom a sebe samému“.

Rodičia, ktorí v roku 2011 absolvovali kurz, zaoberali sa vopred stanovenými témami o výchove detí:

1. *Poslušnosť vs. slobodná vôľa*
2. *Spory medzi súrodencami*
3. *Negatívne emócie vo výchove*
4. *Tresty ako výchovné prostriedky*
5. *Logické dôsledky a hranice vo výchove*
6. *Boj o moc alebo pozornosť za každú cenu*
7. *Odmeňovanie a povzbudzovanie detí*

Stretnutia prebiehali 2x týždenne pod vedením školenej lektorky – facilitátorky. Stretnutia boli zamerané na zážitkové techniky učenia, hrania rolí.

Kurz sa v MC Stonožka – Košice uskutočnil vďaka podpore z Fondu Hodina deťom, ktorý zriadila a spravuje Nadácia pre deti Slovenska“.

Mgr. Jana Múdra, MC Stonožka – Košice

Verejná zbierka
"Ďakujem, že si mama"

podporte fungovanie a udržateľnosť materských a rodinných CENTIER

za darované **1€** vám ako poďakovanie venujeme magnetku ...

magnetky nájdete v materských a rodinných centrách

únia materských centier podporiť nás môžete počas celého roka

Karol BÚTORA, starosta obce

Podpora MC Blšky zo strany obce je potrebná

Dobrá spolupráca samosprávy s Materským centrom Blšky bola samozrejماً aj v minulom období. Práve preto boli mladé mamičky z Veľkého Zálužia v očakávaní, ako sa dokážu zladíť so súčasným starostom obce a aké nové impulzy im spolupráca prinesie. Ako to dopadlo, sa dozvieme pri čítaní nasledujúcich riadkov.

Ako vníte ako starosta obce prínos a zmysel Materského centra Blšky pre obce Veľké Zálužie?

MC Blšky vzniklo v roku 2003, kedy som bol práve starostom obce. Činnosť centra zo strany obce je vnímaná pozitívne od samého začiatku, vzniku v roku 2003. Rôznymi aktivitami spoločného stretávania mamičiek na materskej dovolenke, konanými burzami detského oblečenia, hračkami a potrebných vecí pre deti, prednáškami pozvaných hostí k rôznym témam spolu s besedami, vzdelávaním k láske k hudbe, zvykaním na kolektív detí a ich mamičiek.

Obec Veľké Zálužie podporuje fungovanie MC Blšky. Vnímate túto investíciu do podpory rodín ako opodstatnenú?

Obec každoročne od roku 2003 schválene dotáciou prispieva na činnosť občianskeho združenia Materské centrum Blšky. Táto podpora zo strany obce je vnímaná ako potrebná, v dnešnej dobe nevyhnutná. Je to podpora určená pre organizované aktivity mladých rodín s deťmi, ich zapájaníu sa do kolektívu a následne aj vzdelávaniu v kolektíve.

Foto: archív MC Veľké Zálužie

Ako vnímate celospoločenskú úroveň sociálnej prevencie a čo by ste zmenili, ak by to bolo vo Vašej kompetencii?

Postavenie mladých rodín v dnešnej dobe je veľmi ťažké, či sa jedná o ekonomické a materiálne zabezpečenie, schopnosť zvládnuť neľahké situácie v rodinách. postoja, aktívnym pôsobením cez rôzne súťaže mládeže ako sú výtvarné, tanečné, v speve, v prednese poézie a prózy, športové. Celospoločenskú

úroveň sociálnej prevencie vnímam na princípe rovesníckeho posilňovania hodnotového systému mládeže, cez vzdelávacie aktivity,, ato zdôrazňovanie

prioritného významu primárnej prevencie drogových závislostí /alkohol, lieky, tabak/, pôsobením na vytváranie aktívneho protidrogového postoja, aktív-

ným pôsobením cez rôzne súťaže mládeže ako sú výtvarné, tanečné, v speve, v prednese poézie a prózy, športové.

Foto: archív MC Veľké Zálužie

Pripravila:

Ing. Martina Lukáčová

je medzinárodná ochranná známka. Výchradným držiteľom práv k ich užívaniu na území Slovenska je Fórum donorov.

do 31. októbra 2011 pošlite darcovskú SMS na tel. č. **877**

v tvare: DMS(medzera)MAMA

a podporte Úniu materských centier

Cena Darcovskej SMS správy je 1 € / 30 Sk. Viac informácií na www.darcovskasms.sk

JUDr. Ing. Jozef KONKOLY, starosta obce Kechnesc

Starostovaniu sa oddal naplno

Jozef Konkoly za dvadsať rokov starostovania premenil obec Kechnec na nepoznanie. Má záujem o každého občana, čo dokazuje cieľave-

domou a svedomitou prácou v prospech obyvateľov. Výsledky jeho práce dnes badať po celej obci.

Nie každá obec na Slovensku sa môže pochváliť starostom, ktorý obecné blaho stavia nad ostatné záujmy. Obyvatelia obce Kechnec si takého starostu zvolili po 6-krát. JUDr. Ing. Jozef Konkoly je človek na správnom mieste, s hlavou plnou kreatívnych nápadov, ako obohatiť a zlepšiť život všetkých Kechnečanov. Tento rok dal zrekonštruovať materskú školu. Aby tí najmenší obyvatelia Kechneca vstávali s úsmevom na tvári a očakávaním, čo zaujímavé prinesie nový deň. Komplexne sa vynovilo podkrovie, vznikli nové priestory ako telocvičňa, jazyková a počítačová učebňa, kabinet pre učiteľky i riaditeľku, priestory pre upratovačku a učebné pomôcky, archív, sociálne zázemie. Zmodernizované ihrisko pri škôlke rozmanitosťou a perfektným prevedením vyráža dych. Nejedno srdiečko pri pohľade na krásne drevené atrakcie plesá od nadšenia. Po stavebných prácach bola MŠ v Kechneci posúdená okresným hygieni-

Detské ihrisko Materskej školy Kechnec. Foto: archív MŠ Kechnec

kom ako najlepšia v okrese Košice – okolie. Malí Kechnečania sa už dnes môžu tešiť na plavecký bazén či saunu.

Pre čulý spoločenský život bol prebudovaný stred obce, ktorý sa má stať pýchou i dominantou a to nielen technickými vymoženosťami, ale i výsadbou zelene, osvetlením, ozvučením, veľkoplošnými obrazovkami, fontánou s farebnou hudbou a chrličmi vody. Súčasťou projektu je aj amfiteáter s hľadiskom, ktorý každej vekovej kategórii ponúka bohaté kultúrne vyžitie podľa vlastných predstáv. Prvá etapa „Rekonštrukcie centrálnej zóny obce

Kechnec“ bude odovzdaná na pravidelne organizovaných Kechneckých dňoch, ktoré sa tento rok uskutočnia 24. a 25. júna.

Je toho mnoho, čo pán starosta Jozef Konkoly za svojej „vlády“ pre Kechnec urobil. Na zmapovanie jeho práce by možno nestačil ani tento mesačník. Nedá sa však nespomenúť napr. vybudovanie priemyselnej zóny a vytvorenie približne 3000 nových priamych pracovných miest, či výstavba 40-bytovej jednotky a rekonštrukcia domu smútku so zvonickou. Obyvatelia môžu relaxovať v novom športovom areáli, zabaviť sa v modernom spoločenskom centre a v prípade potreby využiť profesionálnu zdravotnú starostlivosť v obecnom sociálno-zdravotnom komplexe.

A čo dodať na záver? Snáď len pranie, aby bolo viac takých starostov, ktorým záleží na každom z nás.

Mgr. Martina Tokarčíková

Detské ihrisko Materskej školy Kechnec. Foto: archív MŠ Kechnec

Chystáte sa do práce?

Vzniku pracovného pomeru predchádzajú tzv. „predzmluvné vzťahy“. V ich rámci je budúci zamestnávateľ povinný informovať fyzickú osobu – budúceho zamestnanca o právacích a povinnostiach, ktoré vyplývajú z pracovnej zmluvy, s pracovnými podmienkami a samozrejme

mzdovými podmienkami. Zamestnávateľ môže od fyzickej osoby požadovať aj preukázanie zdravotnej spôsobilosti, psychickej spôsobilosti alebo iného predpokladu, ak osobitný predpis vyžaduje na výkon dohodnutej práce túto spôsobilosť.

Zákonník práce zamestnávateľovi zakazuje vyžadovať od uchádzača informácie o tehotenstve, o rodinných pomeroch, o bezúhonnosti (tu platí výnimka, ak ide o prácu, pri ktorej sa podľa osobitného predpisu vyžaduje bezúhonnosť, alebo ak požiadavku bezúhonnosti vyžaduje povaha práce, ktorú má fyzická osoba vykonávať, je zamestnávateľ oprávnený vyžadovať preukázanie tohto predpokladu), o politickej príslušnosti, odborovej príslušnosti a náboženskej príslušnosti.

Rovnako je uchádzač o prácu povinný informovať zamestnávateľa o skutočnostiach, ktoré bránia výkonu práce, alebo ktoré by mohli zamestnávateľovi spôsobiť ujmu.

Najdôležitejšou povinnosťou zamestnávateľa je počas predzmluvných vzťahov, ale aj počas samotného pracovného pomeru dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania.

Ak by zamestnávateľ porušil niektoré taxatívne vymedzené ustanovenia Zákonníka práce, napríklad by vyžadoval informácie o uchádzačovi, ak ho na to nespĺnomocnil osobitný predpis, prípadne by porušil zásadu rovnakého zaobchádzania, má zamestnanec právo na peňažnú náhradu. Samotnému založeniu pracovného pomeru predchádza podpísanie pracovnej zmluvy, pričom zamestna-

nec obdrží jedno písomné vyhotovenie. Pracovný pomer vzniká dňom, ktorý je uvedený v pracovnej zmluve ako deň nástupu do práce, t.j. ide o podstatnú náležitosť pracovnej zmluvy.

Pracovná zmluva obsahuje:

I. Podstatné náležitosti

- druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma a jej stručná charakteristika,
- miesto výkonu práce (obec a organizačnú časť alebo inak určené miesto),

- deň nástupu do práce,
- mzdové podmienky, ak nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve. Ak sú mzdové podmienky dohodnuté v kolektívnej zmluve, stačí uviesť do pracovnej zmluvy len odkaz na príslušné ustanovenia kolektívnej zmluvy.

II. Ďalšie náležitosti

Okrem vyššie uvádzaných povinných náležitostí sa do pracovnej zmluvy uvádzajú výplatné termíny, pracovný čas, výmera dovolenky a dĺžka výpovednej doby.

Písomne možno dohodnúť ďalšie podmienky, o ktoré majú účastníci záujem. Ak pracovná zmluva neobsahuje náležitosti uvedené v II. časti, je zamestnávateľ povinný ich do jedného mesiaca od vzniku pracovného pomeru písomne oznámiť zamestnancovi. Dôležitou skutočnosťou, ktorá musí byť písomne uvedená v pracovnej zmluve, je skúšobná doba, ktorá je najviac 3 mesiace a nesmie sa predlžovať, t.j. súčet odpracovaných dní nesmie prekročiť 3 mesiace. Do skúšobnej doby sa však nezapočítava čas prekážok v práci na strane zamestnanca (napríklad vyšetrenie alebo ošetrovanie v zdravotníckom zariadení, ošetrovanie chorého člena rodiny, pracovná neschopnosť a ďalšie) a skúšobná doba sa o tento čas predlžuje. Ak nie je skúšobná doba dohodnutá písomne, je neplatná. Nabudúce sa budeme venovať povinnostiam vyplývajúcim z pracovného pomeru.

Mgr. Andrea Langerová, právnička

Svetové hnutie matiek upozorňuje:

REŠPEKTUJTE MATKY

Európska delegácia **Svetového hnutia matiek** (MMMEurope) je mimovládnu organizáciu založenou v Bruseli. 3. mája 2011 v tlačovom komuniké zverejnila výsledky prieskumu realizovaného na vzorke 11 000 matiek zo 16 európskych krajín. Upozorňuje na znepokojujúce skutočnosti života rodín.

Svetové hnutie matiek vzniklo v roku 1974 v New Yorku. Je medzinárodnou, nepolitickou

mimovládnu organizáciu, ktorá má konzultatívny štatút pri OSN. Sieť združuje asociácie v 40 krajinách, reprezentuje viac ako 6 miliónov matiek vo svete. Generálny sekretariát je v Paríži (kancelárie – Brusel, New York, Paríž). MMMEurope upozorňuje na **podstatnú úlohu matky pri šírení pokoja** a ich dôležitý význam pre ekonomický, sociálny a kultúrny pokrok.

Prieskum „Postavenie matiek v spoločnosti“

Matky chcú hovoriť vo vlastnom mene, samé za seba. Chcú mať príležitosť hovoriť o závažných politických témach s dosahom na rodiny. Žiadajú od európskych politikov, aby sa vyjadrili, **ktorým smerom sa bude uberať dialóg s matkami.** Kladú si požiadavku, aby pri utváraní sociálnej politiky brali do úvahy názory matiek a vydávali **priaznivé politické rozhodnutia pre rodičov detí i spoločnosť.** Žiadajú zaistenie

rovnováhy medzi profesionálnou a rodinnou prácou. Žiadajú dať na prvé miesto čas **potrebný na starostlivosť o dieťa, vrátane predĺženia trvania materskej dovolenky.** Po návrate do práce žiadajú pružný pracovný čas zladený s rozvrhom vyučovania, prázdnin, práce na čiastočný úväzok. Žiadajú **uznanie dôležitosti práce vykonávanej rodinou** i opateru priamo na miestach, kde pracujú. Rodiny by mali byť prvoradým záuj-

mom pre celú spoločnosť a základ spoločenskej súdržnosti. Jedným z posolstiev je **včlenenie neplatennej rodinnej práce do hrubého domáceho produktu,** zosúla-

Foto: archív MC Blšky

Foto: Lenka Kostolanská, archív ÚMC

denie medzi „matkami, ktorých práca je platená“ a „matkami v domácnosti“. Preferencie matiek v časovom rozvrhu sa viažu na vek ich detí. **Matky zdrazňujú potrebu dobrých vzťahov a potrebu mať čas na potreby rodiny.** Matky sú dôležitým faktorom sociálnej súdržnosti.

Zdroj:

www.mmmeurope.org

Spracovala:

Mgr. Dušana Bielešová

MUDr. Peter Lipták

a Ing. Marián Fillo

Očkovanie ÁNO - NIE

...v poslednej dobe si túto otázku kladie čím ďalej, tým viac rodičov. V dnešnej dobe, plnej bio výrobkov, využívajúcej alternatívne spôsoby liečby chorôb, vyzývajúcej k väčšej zodpovednosti za vlastné zdravie, sa každý rodič snaží dať dieťaťu to najlepšie.

Som človek, ktorý verí ve-
ciam medzi nebom a zemou, no
na druhej strane potrebujem
dôkazy. Práve preto som sa zú-
častnila besedy s názvom Ako
ďalej s povinným očkovaním?
Viedli ju MUDr. Peter Lipták,
všeobecný lekár pre dospelých,
člen Pracovnej skupiny pre
imunizáciu pri ÚVZ SR
a Ing. Marián Fillo, hlavný
tvorca stránky [www.sloboda-v-
ockovani.sk](http://www.sloboda-v-
ockovani.sk), spoluautor a člen
petičného výboru Petície za slo-
bodnú voľbu v očkovaní. Dá sa
jednou besedou vytvoriť si
názor a zodpovedať nezodpove-
dané? Človek počúva argu-
menty prečo neočkovať svoje
dieťa, no argumentov pre očko-
vanie je o čosi menej. Som
rada, že prednáška bola
konfrontáciou názorov.

V súčasnosti je aktu-
álna otázka zvyšovania
prevencie proti choro-
bám. V minulosti bolo
veľa detí trpiacich infekč-
nými chorobami hospita-
lizovaných. V dnešnej
dobe sú rodičia uvedo-
melí. Vedia, že prevencia
je pol zdravia. Z lekár-
skeho hľadiska v prevencii
významnú rolu zohráva
očkovanie. Prevenciu je
i správna životospráva,
dostatok pohybu. Podľa
lekárov je očkovanie jej
významná časť. Medzi
2 základné práva detí

patrí právo na vzdelanie a **na
zdravie.**

**Povinné detské očkovanie
z pohľadu lekárskej verejnosti
má veľký význam.** V SR žije asi
1,5 milióna mladistvých do
18 rokov. O túto veľkú časť po-
pulácie sa stará cca 1600 pedia-
trov, čo predstavuje výborne
pokrytie celého nášho územia,
a rodičia sa nemusia strachovať,
že by sa ich dieťaťu nedostalo
patričnej zdravotnej starostli-
vosti. V roku 2010 bolo na
50.000 očkovaní hlásených
26 prípadov, z čoho bolo „iba“
13 prípadov ohrozenia zdravia
závažných. Očkovanie má zmys-
el. Veď napríklad na tuberku-
lózu neexistujú účinne

antibiotiká, pretože vírus je re-
zistentný na všetky známe
druhy liekov. A očkovanie proti
tuberkulóze chráni pred 80 %-
ami závažných druhov tohto
ochorenia. No i lekári si uvedo-
mujú nedostatočnú kvalitu
niektorých vakcín. Napr.
MUDr. Lipták spomínal BCG
vakcínu, namiesto ktorej sa
hľadá alternatíva.

TBC je zákerná choroba,
ktorá každú hodinu zabije asi
400 ľudí vo svete. V súčasnosti
je rozpracovaných 7 nových
druhov vakcíny proti TBC.
V SR sa aktuálne plánuje obmed-
ziť očkovanie zdravých jedin-
cov. Očkovať by sa mali rizikové
skupiny, zvyšok populácie sa
bude sledovať. Stručne
zhrnuté, **v očiach lekárov oč-
kovanie predstavuje nasko-
čenie na prirodzený
prirodzený proces obrany
nášho tela proti infekciám.**
Vo väčšine prípadov ho od-
porúčajú aj preto, že očko-
vanie funguje iba vtedy, ak je
v krajine zaočkovaných viac
ako 95 % populácie, čo SR
hravo spĺňa so svojimi 99 %.
Ročne takto vakcíny „zachrá-
nia“ zhruba 200 detí pred
smrťou.

Ing. Fillo má dlhoročné
skúsenosti s problematikou.
Dokáže pútavo vysvetľovať
pre/proti ne/povinného oč-
kovania. Povinný očkovací
kalendár je „odporcami“ po-

Foto: Martin Vašíčka, archív ÚMC

Foto: archív ÚMC

važovaný za prežitok, ktorý je v rozpore s demokraciou a slobodnou voľbou jedinca. Podľa neho ide o dobrý biznis pre spoločnosti, ktoré majú zaručený odber očkovacích vakcín. Pre rodičov povinnosť očkovať dieťa bez ohľadu na ich presvedčenie, prináša predovšetkým nevýhodu strachu ako ich dieťa zvládne tento proces. Dieťa je totiž individuum. Je x ďalších kritérií, ktoré je nutné zohľadniť, či už ide o prospievanie dieťaťa, chorobnosť, reakcie na predošlé očkovania, atď. Ak dôjde k výskytu nežiaduceho účinku stráca sa subjekt, ktorý je za všetko zodpovedný. Lekári odmietajú prevziať zodpovednosť, odvolávajú sa na príbalové letáky a rozpis. Rodič nezriedka zodpovednosť prenáša na plecia lekára. Vymoži-

telnosť práva je nulová. Úhrady súvisiace s liečbou problémov si hradí rodič sám. Je pravda, že percento závažných reakcií na očkovanie je pomerne malé, ale je nevyhnutné, aby sa takéto prípady stávali? Keď sa rodič po dôkladnom zvážení rozhodne svoje ratolesť neočkovať, hrozí mu pokuta až do výšky 350 €. Hypoteticky sa pokuta dá pochopiť ako ušlý zisk výrobcu vakcín. Niektorí ľudia sú proti

očkovaniu z vlastného presvedčenia, napríklad náboženského. Vakcíny totižto môžu obsahovať bunkové tkanivo z umelo vyvolaných potratov, ich zložky môžu pochádzať z výskumov v oblasti génového inžinierstva, a pod. Ak ani tieto fakty pre niekoho nie sú dostatočne silným argumentom, sú tu ešte výsledky prieskumov, ktoré napríklad hovoria o tom, že osoby, ktoré prekonali detské choroby v dospelom veku, trpia nižším výskytom rakoviny. Naš imunitný systém je úžasný dar. Príroda nám ho nadelila spolu so zdravím. Po očkovaní sa naša imunita vyvíja neprirodzeným tempom a smerom. Ale keďže naše telo je neskutočne silné, vo väčšine prípadov to našťastie dopadne dobre, bez nežiaducich účinkov.

Čo ale rodičia, ktorých deti nemajú imunitu tak silnú, aby dokázala bojovať proti neželaným „návštevníkom“ z vakcíny? Tí sú a budú súčasťou smutných čísel. Ostáva nám len dúfať, že smutných príbehov bude čo najmenej.

A ešte niečo... Bolo by skutočne odvážne pozerat na túto problematiku čierno-bielo, pretože ako všetko iné, aj tu existujú rôzne odtiene. Nevieam, ktorá cesta je schodnejšia. Možno sloboda v očkovaní a dobrovoľný výber vakcín na základe indivi-

Foto: Lenka Kostolánska

duálnych požiadaviek. Dúfam, že sa toho raz dožijem, a že dovtedy budú moje rozhodnutia správne, nech už sú akékoľvek.

**Mgr. Elena Černá,
MC Obláčik**

DMS
DONORS
MESSAGE
SERVICE

je medzinárodná ochranná známka. Výchradným držiteľom práv k ich užívaniu na území Slovenska je Fórum donorov.

do 31. októbra 2011 pošlite darcovskú SMS na tel. č. **877**

v tvare: DMS(medzera)MAMA

a podporte Úniu materských centier

Cena Darcovskej SMS správy je 1 €/30 Sk. Viac informácií na www.darcovskasms.sk

Porucha pozornosti a hyperaktivita detí

Porucha pozornosti a hyperaktivita zasahuje do rôznych oblastí života detí, ktorých sa týka. Podľa výskumov sa ich počet odhaduje v rozmedzí 3 – 10 %. Ich včasná správna diagnostika odborníkom môže dieťaťu, rodine pomôcť v zvládaní často náročných situácií. Dôležitá je spolupráca rodiny so psychológom, psychiatrom, výchovným poradcom, liečebným pedagógom a učiteľmi v škole.

Diagnostika ADHD podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb

Nepozornosť

(aspoň 6 z príznakov pretrváva po dobu najmenej 6 mesiacov v takej miere, že má za následok neprispôsobenie dieťaťa a nezodpovedá jeho vývojovému štádiu).

Často:

- sa mu nedarí pozorne sa sústrediť na podrobnosti, robí chyby z nepozornosti,
- neudrží pozornosť pri plnení úloh, pri hraní,
- zdá sa, že nepočúva, čo sa mu hovorí,
- nedokáže postupovať podľa pokynov, dokončiť úlohy,
- nie je schopný usporiadať si úlohy a činnosti,
- vyhyba sa činnostiam, ktoré vyžadujú sústredené duševné úsilie,
- stráca veci potrebné pre vykonanie úloh, napríklad školské pomôcky,
- dá sa ľahko vyrušiť vonkajšími podnetmi,
- je pri bežných denných činnostiach zábudlivý.

Hyperaktivita

(aspoň 3 z nasledujúcich príznakov pretrváva po dobu najmenej 6 mesiacov v takej miere, že má za následok neprispôsobenie dieťaťa a nezodpovedá jeho vývojovému štádiu).

Často:

- bezúčelne pohybuje rukami alebo nohami alebo sa vrtí na stoličke,
- pri vyučovaní, pri iných situáciách, kedy by mal ostať sedieť, vstáva zo stoličky,
- pobehuje alebo chodí v situáciách, kedy je to nevhodné,
- je nadmerne hlučné pri hraní, má problémy správať sa ticho pri odpočinkových činnostiach,
- trvale vykazuje nadmernú motorickú aktivitu, ktorú nie je schopné zásadne podriaďovať spoločenským podmienkam alebo požiadavkám.

Impulzivita

(aspoň 1 z nasledujúcich príznakov pretrváva po dobu najmenej 6 mesiacov v takej miere, že má za následok neprispôsobenie dieťaťa a nezodpovedá jeho vývojovému štádiu).

Často:

- bez rozmyšľania povie odpoveď skôr, ako bola dokončená otázka,
- nevydrží stáť v rade, počkať, až na neho príde rad pri hre v kolektíve,
- prerušuje ostatných, skáče iným do rozhovoru,
- bez ohľadu na spoločenské zvyklosti a obmedzenia nadmerne hovorí.

Ďalšie charakteristiky:

náhle zmeny nálad, hypersenzitivita, problémy realizovať plány, neschopnosť organizovať si prácu. Dieťa neštrukturuje voľný čas, nie je schopné selektovať dôležité informácie. Má problém odhadnúť situáciu, domyslieť dôsledky.

Tretina detí s poruchou pozornosti, hyperaktivitou nemá žiadne pridružené problémy. Ostatné deti ich majú. Najčastejšie ide o špecifické poruchy učenia: zhoršenie čítania, písania a počítania. Dieťa je vnímané ako lenivý, s nedostatoč-

nou vôľou, hlúpe a pomalé. Niektoré deti pociťujú úzkosť, pokles nálady, majú vzťahové problémy, nízke sebahodnotenie. Môžu sa objaviť tiky, pomôčovanie, zajakávanie.

MUDr. Petra Slašťanová

ADHD ovplyvňuje deti v škole

Keďže deti s ADHD trpia aj špecifickými poruchami učenia, **mnohé cítia, že v škole zlyhávajú.** Majú nízke sebavedomie, sebahodnotenie. Veľké percento týchto detí si myslí, že nie sú dostatočne múdre. **Vidia samých seba ako neschopných v škole a pre ďalšie vzdelávanie nevhodných.** Často sú to deti veľmi citlivé a vysoko defenzívne.

Deti s ADHD potrebujú oveľa menej spať než ostatné deti. **Môžu mať obrátený biorytmus, preto sú všetci okolo nich chronicky unavení a rodičia majú na seba málo času.** Neustále hovorenie, hluk, pohyb, hádky, ničenie prístrojov a všetkého cenného, **to je typický obrázok rodinného života ako ho rodičia popisujú.** Niektoré deti nemajú ani jednu nepoškodenú hračku.

Rodičia uvádzajú, že majú manželské problémy, ktoré sú aspoň z časti spôsobené prejavmi ADHD dieťaťa, majú často pocit, že sa ich iné ro-

Ilustračné zábery: archív ÚMC

dičov, majú ťažkosti nájsť si kamarátov. Deťom chýbajú sociálne zručnosti. Majú ťažkosti s vytvorením, alebo udrzaním priateľstiev. No po priateľstve túžia. Často preháňajú, **narúšajú hranice, sú príliš entuziastické, nerešpektujú osobný priestor, zraňujú city, sú príliš hovorné, zábudlivé, pohltené samými sebou.** Nepochopia sociálne vodítka, nemajú vhlad na svoje nevhodné správanie.

Výhody „aktívnych“ detí

Deti sú reakcie schopní jedinci. Sú vysoko ostražití, zvedaví, schopní prijať a **spracovať informácie prostredníctvom všetkých zmyslov naraz** – sú schopné rýchlo sa orientovať v priestore. Sú nadmerne aktívne a akcie-schopné. Sú to deti, ktoré **vyhľadávajú skúsenosti.** Dá sa im pomôcť rozvinúť schopnosti, vylepšiť schopnosť vydržať pri jednej úlohe, obmedziť ich impulzy a nutkanie pobiahať okolo a aj zlepšiť ich sebavedomie.

Pripravila: MUDr. Petra Slašťanová,
detská neurologička,
Fakultná nemocnica Bratislava,
členka RC Prešporkovo

Foto: Lenka Kostolanská, archív ÚMC

diny a priatelia stráňa, že správanie ich dieťaťa ich vyčlenilo zo spoločenského života. Súrodenci sa často hnevajú, lebo deti s poruchou pozornosti zaberajú rodičom veľké množstvo času, prekážajú im zmeny nálad, predvážanie. Deti často cítia bolesť,

*Zdroj: Hort, V. Hrdlička, M. Kocourková, J. Malá, e.: Detská a adolescentní psychiatrie. Praha, Portál 2000.
Munden, A. Arcelus, J.: Porucha pozornosti a hyperaktivity. Praha, Portál 2006*

Materské a Rodinné centrá

– súčasť tretieho sektora na Slovensku

Trhová ekonomika je založená na fungovaní dvoch sektorov – podnikateľského a štátneho. V posledných desaťročiach sa súčasťou jej fungovania stáva aj **tretí sektor**. Názvy **nezavislý alebo mimovládny sektor** naznačujú že sa jedná o sektor organizácií, ktoré nie sú závislé na vláde. Ďalším používaným termínom môže byť **neziskový sektor**. Zdôrazňuje, že cieľom tohto sektora nie je vytvárať zisk a rozdeľovať ho medzi majiteľov.

Dobrovoľnícku činnosť vyzdvihuje termín **dobrovoľnícky sektor**. Spojitosť neziskových organizácií s občianskou spoločnosťou zdôrazňuje termín **občiansky sektor**. Neziskový sektor je zmesou rôznych organizácií – nadácií, občianskych združení, neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, neinvestičných fondov, záujmových združení a cirkevných organizácií.

Neziskové organizácie – vznikli z dôvodu potrieb spoločnosti zabezpečiť, tvoriť, rozvíjať aktivity, ktoré nesúvisia s princípom tvorby zisku, ako osobného úžitku jednotlivca a z dôvodu zlyhávania trhu alebo vlády pri riešení určitých problémov. Tieto organizácie používajú všetky svoje prostriedky, na plnenie svojho poslania, na ktorý boli založené.

Znamená to, že v prípade dosiahnutia zisku pri výkone svojej činnosti, tento nemožno použiť v prospech zakladateľov alebo členov.

Na Slovensku môžu aktívni občania založiť:

- občianske združenie (zákon č. 83/1990 Zb.) – tak vznikajú spravidla materské a rodinné centrá
- nadáciu (zákon č. 34/2002 Z. z.)
- neinvestičný fond (zákon č. 147/1997 Z. z.)
- neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby (zákon č. 213/1997 Z. z.)
- organizácie s medzinárodným prvkom (zákon č. 116/1985 Zb.)
- záujmové združenie právnických osôb (Občiansky zákonník)

Charakteristické črty Materských / Rodinných centier združených v ÚMC

Materské a Rodinné centrá ako neziskové organizácie sú spravidla:

- **súkromné**, nie sú súčasťou verejnej správy. To však neznamená, že tieto organizácie by nemali byť štátom podporované.
- **inštitucionalizované**, to znamená určitý stupeň vnútornej štruktúry organizácie – zadenovanie poslania a cieľov, organizačná štruktúra a činnosti. Náhodné, neformálne a dočasné združenia ľudí bez skutočnej štruktúry alebo organizačnej identity sú z tohto poňatia vylúčené.
- **neziskové**. Môžu vytvárať v priebehu svojej činnosti zisk, ale tento zisk musí byť opätovne použitý na ciele dané poslaním organizácie, nemôže byť rozdelený medzi majiteľov, členov, zakladateľov alebo správnu radu.
- **samosprávne, schopné riadiť svoju vlastnú činnosť**.
- **dobrovoľné, čo znamená že** vo významnej miere obsahujú prvok dobrovoľnej práce. Materské a Rodinné centrá zapájajú dobrovoľníkov do svojej činnosti a riadenia, a to buď ako členov svojej správnej rady, alebo ako dobrovoľných pracovníkov a prispievateľov.

Prípravila: Ing. Beáta Bíleková, PhD

Zdroj: <http://www.mimovladky.sk/mnomyty.html>,

Ing. Ján Solík, PhD, Ing. Jaroslava Lukačovičová: „Účtovníctvo a dane neziskových účtovných jednotiek v praxi“, 2009, Slovenská asociácia účtovníkov neziskových organizácií, ISBN: 978-80-970291-0-4

PRO-STAFF

event management

- narodeninové oslavy pre deti
- akcie na MDD, majáles, mikuláš a iné
- firemné akcie a teambuilding
- zabezpečenie animátorov a umelcov
- atrakcie pre deti a dospelých
- výroba a prenájom maskotov

Agentúra PRO-STAFF
0908049774, 0903 | 44870
eventy@prostaff.sk
www.prostaff-eventy.sk

Rodičovský príspevok od 1. 1. 2011

V minulom čísle sme zhrnuli informácie týkajúce sa materského príspevku. V tomto čísle sa zameriame na druhú peňažnú dávku v materstve, a to **rodičovský príspevok (ďalej RP)**. RP je štátna dávka, na ktorú má nárok každý občan SR, ktorému sa narodí dieťa a ktorému je vyplácaná do 3 rokov veku dieťaťa bez ohľadu na to, či pred tým pracoval,

Foto: archív ÚMC

val, študoval... Zákon 513/2010 zavádza jednotnú sumu RP **190,10 €**. O túto zmenu rodič nemusí úrad žiadať, úrad RP automaticky prepočíta zo 164,22 € na 190,10 €. Vypláca sa mesačne pozadu.

V príspevku sú použité informácie zo stránok MPSVaR a Sociálnej poisťovne.

UPOZORNENIE

Tie matky, ktorým bol priznaný v roku 2010 RP vo výške 256 €, ho budú poberať naďalej aj v roku 2011 do 20. mesiacov veku dieťaťa. Následne do 3 rokov veku dieťaťa sa RP bude poskytovať vo výške 190,10 €. Nie je potrebná žiadosť rodiča. Poberatelia RP môžu **pracovať bez obmedzenia**. Práca popri RP nie je ničím obmedzená. Môžete byť zamestnané na plný úväzok, polovičný úväzok, môžete začať podnikáť, či pracovať na dohodu. Pracovať môžu aj tí, ktorí budú ešte poberať 256 € RP.

UPOZORNENIE

Ak sa stanete povinne nemocensky poistenou osobou, t. j. budete zamestnanec – musíte sa v Sociálnej poisťovni odhlásiť z kategórie „poistenec štátu“ (neplatí pre tých, ktorí pracujú na dohody). Pre rodičov ktorí majú v starostlivosti viac detí, ktoré sa narodili súčasne (dvojčky, a pod.) sa zavádza **zvýšenie sumy RP o 25 %** za každé ďalšie takéto dieťa.

UPOZORNENIE

Ak sa vraciate späť na rodičovskú dovolenku, písomná žiadosť rodiča sa vyžaduje – ide o uplatnenie nového nároku. Pracujúci rodičia môžu zväziť uplatnenie si nároku na **príspevku na starostlivosť o dieťa**, ktorý je až do výšky 230 € mesačne na každé dieťa na základe preukázaných výdavkov rodiča – musíte tieto výdavky vedieť vydokladovať. Aj **náhradní rodičia** už majú nárok na poberanie RP do 3 rokov veku dieťaťa vo výške 190,10 €. Ak ste boli riadne zamestnaná a prepustili vás z práce, plyní vám tzv. **ochranná lehota**. Po novom sa predlžuje zo 6 na **8 mesiacov** v prípade poistenkyne, ktorej nemocenské poistenie zaniklo v období tehotenstva a budete mať nárok na materský príspevok, pričom výška materského príspevku sa bude vypočítavať z pôvodného zamestnania. S cieľom skvalitniť a prehĺbiť riadnu starostlivosť o všetky deti, ktoré má oprávnená osoba v starostlivosti, sa zavádza podmienka **riadneho plnenia povinnej školskej dochádzky** žiakmi, ktorej neplnenie má za následok **zníženie rodičovského príspevku o 50 %**.

UPOZORNENIE

Ak ste rodičom napr. dvojčiek, o prehodnotenie RP musíte písomne požiadať. Ak ste v roku 2010 nastúpili do práce skôr než vaše dieťa dovърšilo 3 roky a požiadať ste o vyplatenie jednorazového RP vo výške 25 % z nevyčerpaného RP, máte možnosť vrátiť sa opäť na rodičovskú dovolenku a budete poberať 75 % z RP platného od 1. 1. 2011.

Ustúpte s dieťaťom ... na úrad

Som tri a pol roka na rodičovskej dovolenke, už s druhým dieťaťom. Každý rok, v tom istom čase, mávam hlavu v smútku. Ročné zúčtovanie zdravotného poistenia mi nedáva spať. Veľký nápis na webstránke hlási: „Radi Vám pomôžeme, pridte do našej pobočky!“.

Ráno beriem všetky možné aj nemožné poturdenia, len aby nič nechýbalo. Naložím deti do auta a ide sa. Cesta prebieha vcelku dobre. Hanka (3 r.) mi zaspáva a Zuzanka (10 mes.) poplakáva, neznáša cestovanie autom. Dostali sme sa až k manželovej práci, kde musím nechať auto a ďalej ideme pešo. Ale až keď sa staršia zobudí. Časový skok 40 minút. Na miesto dorazíme po 45 minútach príjemnej prechádzky po slniečku. Potrebu dodržiavať pitný režim chápu aj moje deti, preto si to mladšie drží fľašu celú cestu v rukách. Okrem iného si na nej brúsi vylicezajúce zúbky. Avšak aké prekvapenie, keď sa lepšie prízriem, že ten pitný režim berie príliš vážne. Pol fľaše preč. Trúčko, nohavice mokré. Nevadí, prežijeme, veď mám náhradné a do pobočky už nie je ďaleko. Budova poisťovne pôsobí rozľahlým dojmom, tak sa teším, že bude wríte kde nechať kočík, aj kde prebaliť a prezliecť malú.

Aj bezbariérový vstup majú, takže pohoda. Teda, kým nevzdeme dnu. Vestibul, ktorý je zároveň čakárňou, je takmer menší ako naša detská izba. Kočíkom zatarasíme takmer celý priestor a skladáme sa na najbližšiu stoličku.

Z tašky povyťahujem plienku, obrúsky, náhradné oblečenie, ... A ide sa na to. Aspoň nám ujde čas, kým prideme na rad. Lenže Zuzanke sa prezliekanie nepáči a začne búrlivo protestovať. Asi je hladná. A tak skúšam koiť, preslickať a prebalovať zároveň. Do toho zvoní telefón. Kamarátka volá, kde sme a kedy sa stretneme. Pozor! Padá vám dieťa. Nie, nie, to je ok, to sa len snaží Zuzanka kočíkovať staršiu sestričku, upokojujem staršiu pani. A je to tu. Dostávame sa k „okienku“. Zuzanka je pripútaná v kočíku, staršia ma poslušne správať. Prednesím svoje požiadavky, rozkladám poturdenia.... „Musíte na centrálu!“ preberá ma z letargie pani za okienkom. Hanka sa škriabe na pult. Pani zdezene kričí: „Musí dolu, veď nám to odtrhne“. Malá je zvedavá, čo sa deje a dožaduje sa výstupu z kočíka.

Staršiu usádzam s ďalším chlebičkom do kočíka, mladšia putuje na pult vedľa mňa. Pani horľivo vypisuje údaje, deti sú ticho, doblady v poriadku. Zdá sa, že sa nám začína dariť. Napätie sa uvoľňuje. Až prívelmi. Z plienok malej sa ozývajú podivné zvuky. Pri hlbokom nádychu na upokojenie zisťujem, že nepôjde len o zvuky. Pohľady okolia hovoria za všetko. Čo je to za matku? Čo tie deti nenechala doma?! Hm, ja by som rada. Žiaľ 10 a 36 mesačné deti nechať doma úplne samé mi nepríde ako oveľa lepšie riešenie. V zhono podpisujem papiere, doplácam dlh a snažím sa odíť čo najrýchlejšie „vypadnúť“.

V parku sa konečne uvoľním. Stretávame kamarátku s dcérkou. Deti dávame do piesku a konečne spustím na kamarátku všetky svoje bóle a starosti.

Mgr. Elena Černá, MC Oblázik

Ilustračné foto:
archív ÚMC

Čítanie pre vás **Mama a ja** časopis mladej rodiny

- TEHOTENSTVO A PÔROD
- DOJČA
- BATOĽA
- PREDŠKOLÁK
- ŠKOLÁK
- PRE OTECKOV
- PORADNE ODBORNÍKOV
- DVOJČATÁ
- ZDRAVIE
- RECEPTY A RECEPTÍKY

a vaše deti **Adamko**

časopis pre deti, ktoré chcú vedieť viac

- BÁSNIČKY, HÁDANKY
- FARBIČKOVO
- DOPRAVNÁ VÝCHOVA
- PRE ŠIKOVNÉ RUČIČKY
- ÚLOHY PRE VÄČŠÍCH AJ MENŠÍCH
- SVET ZVIERAT
- POPLETENÉ VETY
- ROZPRÁVKY
- STREDOVÁ PRÍLOHA